

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ**

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
& ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ Π.Ε. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ & ΣΠΟΡΑΔΩΝ**

ΤΜΗΜΑ: Ποιοτικού & Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου

Ταχ. Δ/ση: ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟ Τ.Κ. 38001

Πληροφορίες: Γεωργατζή Δήμητρα, Γκουτζούνη Μαρία

Τηλέφωνο: 2421352494, 2422091281

FAX: 2421070917

E-mail: d.georgatzi@thessaly.gov.gr, m.gkoutzouni@thessaly.gov.gr

Βόλος 06 - 07 - 2015

Αρ. πρωτ. Δ.Α.Ο.Κ.: 13364

ΠΡΟΣ: όπως ΠΔ
(Αποστολή με e-mail)

**2ο ΔΕΛΤΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΩΝ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΒΑΜΒΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ**

Η Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Π.Ε. Μαγνησίας σε συνεργασία με το Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου Μαγνησίας ενημερώνει τους βαμβακοπαραγωγούς της Π.Ε. Μαγνησίας για τις απαραίτητες ενέργειες αποτελεσματικής φυτοπροστασίας της βαμβακοκαλλιέργειας.

1. Στόχοι

1. Η έγκαιρη ενημέρωση των βαμβακοπαραγωγών για την αποτελεσματική φυτοπροστασία στον πραγματικό καλλιεργητικό χρόνο.
2. Η τακτική παρακολούθηση κάθε βαμβακοχώραφου ώστε να εφαρμόζονται οι καλλιεργητικές πρακτικές φυτοπροστασίας στο σωστό χρόνο και σύμφωνα με τα πραγματικά δεδομένα.

2. Διαπιστώσεις

1. Στο πλαίσιο του προγράμματος «Γεωργικών Προειδοποιήσεων Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας της Βαμβακοκαλλιέργειας της Χώρας καλλιεργητικής περιόδου 2015», η Υπηρεσία μας έχει αναπτύξει δίκτυο παγίδων που καλύπτουν τις βαμβακοπαραγωγικές περιοχές των Δήμων Ρήγα Φεραίου και Αλμυρού. Έχουν τοποθετηθεί φερομονικές παγίδες για το πράσινο και το ρόδινο σκουλήκι.
2. Αυτή την εποχή τα βαμβάκοφυτα βρίσκονται στο στάδιο σχηματισμού των πρώτων χτενιών.
3. Από τους επιτόπιους ελέγχους γεωπόνων της υπηρεσίας μας διαπιστώνεται ότι οι σχετικά χαμηλές θερμοκρασίες καθώς και οι βροχοπτώσεις που επικράτησαν κατά το δεύτερο 15ήμερο Μαΐου, δεν βοήθησαν την ανάπτυξη των βαμβάκοφυτων με αποτέλεσμα την οψίμιση της παραγωγής σε σχέση με την περισινή καλλιεργητική περίοδο.

4. Οι συλλήψεις ακμαίων (πεταλούδων) πράσινου σκουληκιού στο δίκτυο φερομονικών παγίδων της Υπηρεσίας μας δείχνουν αυξημένο μέγεθος πληθυσμού συγκριτικά με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο και ιδιαίτερος υψηλό σε ορισμένες περιοχές. **Υψηλές συλλήψεις ενήλικων πράσινου σκουληκιού και υψηλός κίνδυνος για προσβολή των βαμβακοφυτειών διαπιστώνεται στις περιοχές «Μπόζαλο» Αλμυρού, στην ευρύτερη περιοχή της Σούρπης Δήμου Αλμυρού και στην περιοχή «Μπαλτισιές – Γκέκας» στο Στεφανοβίκειο του Δήμου Ρήγα Φεραίου.**

5. Τέλος δεν διαπιστώθηκαν ανησυχητικοί πληθυσμοί άλλων εχθρών (αφίδες, θρίπες, λύγκος κ.α.).

3. Συστάσεις – καλλιεργητικές πρακτικές

Συστήνεται στους βαμβακοπαραγωγούς να εφαρμόζουν περιορισμένη και ορθολογική άρδευση (ποσότητα νερού και αριθμός αρδεύσεων) και αζωτούχο λίπανση για την αποφυγή της υπέρμετρης βλάστησης των βαμβακόφυτων, η οποία θα έχει ως συνέπεια την προσέλκυση και εγκατάσταση επιβλαβών οργανισμών.

Στα αρχικά βλαστικά στάδια που βρίσκεται η καλλιέργεια σήμερα οι εντομολογικές προσβολές (και ειδικότερα αυτές από το πράσινο σκουλήκι) είναι συνήθως τοπικές και περιορισμένης έκτασης, γεγονός που σημαίνει ότι ακόμη και στο ίδιο βαμβακοχώραφο το ποσοστό προσβολής από το έντομο μπορεί να διαφέρει σημαντικά από θέση σε θέση. Γι' αυτό το λόγο **οι παραγωγοί απαιτείται να βρίσκονται σε αυξημένη ετοιμότητα και να επιθεωρούν την καλλιέργειά τους τακτικά (κάθε 2 – 3 ημέρες) προκειμένου να διαπιστώνουν έγκαιρα τυχόν εντομολογικές προσβολές, έτσι ώστε να είναι εφικτή η αποτελεσματική αντιμετώπισή τους, με το μικρότερο οικονομικό και περιβαλλοντικό κόστος.** Η ανάγκη και το είδος της χημικής επέμβασης με φυτοπροστατευτικά σκευάσματα πρέπει να εκτιμάται προσεκτικά σε επίπεδο κάθε χωραφιού, καθώς στην παρούσα χρονική περίοδο εγκαθίστανται τα ωφέλιμα έντομα στις βαμβακοκαλλιέργειες, για τα οποία η εξόντωσή τους είναι δυνατόν να οδηγήσει σε δευτερογενείς εξάρσεις τετράνυχου, αφίδων ή άλλων εντομολογικών εχθρών.

Ειδικότερα, η βλαπτική δράση της 1^{ης} γενιάς του πράσινου σκουληκιού, στο βλαστικό στάδιο που βρίσκονται αυτή τη χρονική περίοδο οι βαμβακοκαλλιέργειες, μπορεί να αναχαιτιστεί με την δραστηριότητα των ωφέλιμων εντόμων, που έχουν εγκατασταθεί και που είναι χρήσιμα να συνεχίζουν να υπάρχουν στον αγρό για τις επόμενες και πιο καταστρεπτικές γενεές του πράσινου σκουληκιού. Επισημαίνεται ότι οι προσβολές που προκαλούνται από την 1^η γενιά του πράσινου σκουληκιού στο βαμβάκι δεν είναι σημαντικές, λόγω της ικανότητας του βαμβακοφύτου να αναπληρώνει τα κατεστραμμένα καρποφόρα όργανα. Κατά συνέπεια, οι βαμβακοπαραγωγοί πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη σημασία στη διατήρηση και προστασία των ωφέλιμων οργανισμών αυτή τη χρονική στιγμή για τη μείωση των συνεπειών της υπέρμετρης αύξησης του πράσινου σκουληκιού στις επόμενες γενιές, η καταπολέμηση των οποίων θα αυξήσει σημαντικά το κόστος παραγωγής. Η χρήση φυτοπροστατευτικών ουσιών στη βαμβακοκαλλιέργεια θα πρέπει να γίνεται με σκευάσματα που δεν είναι επιζήμια για τους ωφέλιμους οργανισμούς, όπως π.χ. σκευάσματα με δραστική ουσία το Βάκιλο Θουριγγίας.

ΚΑΤΩΤΕΡΑ ΟΡΙΑ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ & ΡΟΔΙΝΟΥ ΣΚΟΥΛΗΚΙΟΥ

Οι συλλήψεις ενήλικων (πεταλούδων) ατόμων πράσινου και ρόδινου σκουληκιού στις φερομονικές παγίδες που έχουν τοποθετηθεί τόσο από τους ίδιους τους παραγωγούς όσο και από την Υπηρεσία μας, δεν αποτελούν κριτήριο για την εφαρμογή χημικής επέμβασης αλλά εργαλείο πρόγνωσης του κινδύνου προσβολής στον αγρό από πράσινο ή ρόδινο σκουλήκι. Η σοβαρότητα της προσβολής με σκοπό την άμεση λήψη ή μη μέτρων αντιμετώπισης εξαρτάται τόσο από τον αριθμό και την ηλικία των ζωντανών προνυμφών (σκουληκιών) που διαπιστώνονται στον αγρό, όσο και από το στάδιο ανάπτυξης της καλλιέργειας. **Σε κάθε περίπτωση κριτήριο για την**

λήψη ή όχι μέτρων αντιμετώπισης είναι μόνο τα αποτελέσματα των επιτόπιων δειγματοληψιών στα βλαστικά όργανα των φυτών (χτένια, άνθη, καρύδια).

Η χημική καταπολέμηση του πράσινου και του ρόδινου σκουληκιού είναι πιο αποτελεσματική όταν γίνεται στο 1^ο ή στο 2^ο στάδιο της προνύμφης (μήκος έως 1 εκατοστό) όπως παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

Πράσινο σκουλήκι (<i>Heliothis armigera</i>)	Στάδιο ανθοφορίας – καρποφορίας	Έξι έως οκτώ (6-8) νεαρές προνύμφες (1 ^ο και 2 ^ο σταδίου), μήκους μέχρι ένα (1) εκατοστό κατά μέσο όρο, ανά 100 φυτά ή μία (1) νεαρή προνύμφη στα φυτά γραμμής μήκους ενός (1) μέτρου.
	Στάδιο καρποφορίας	Τέσσερις (4) νεαρές προνύμφες 1 ^ο και 2 ^ο σταδίου, μήκους μέχρι ένα εκατοστό κατά μέσο όρο, ανά 100 φυτά ή μια (1) νεαρή προνύμφη στα φυτά γραμμής μήκους ενάμιση (1,5) μέτρου.
Ρόδινο σκουλήκι (<i>Pectinophora gossypiella</i>)	Στάδιο ανθοφορίας	Προσβολή 20% στα άνθη, εμφάνιση μορφής «ροζέτας»
	Στάδιο καρποφορίας	Όταν διαπιστωθούν, στο εσωτερικό νεαρών καρυδιών ηλικίας 2 εβδομάδων, προνύμφες ρόδινου σε ποσοστό 5-8% στα 100 καρύδια

Ο ψεκασμός θα πρέπει να διενεργείται μετά τη δύση του ηλίου, γιατί τότε αυξάνεται η δραστηριότητα των προνυμφών, καθώς και η αποτελεσματικότητα πολλών εντομοκτόνων (π.χ. *Bacillus thuringiensis*) αλλά και για την προστασία των μελισσών (βλ. κατωτέρω).

Οι Γεωπόνοι (Δήμοι, Καταστήματα Γεωργικών Φαρμάκων, κλπ) που πιθανόν εντοπίσουν σημαντική προσβολή στις βαμβακοφυτείες ή ανησυχητικό αριθμό συλληφθέντων ατόμων σε φερομονικές παγίδες παρακαλούνται να επικοινωνούν άμεσα με την Υπηρεσία μας, προκειμένου να αξιολογούνται οι πληροφορίες για να εκδοθεί προειδοποίηση για την ευρύτερη περιοχή.

4. Εφαρμογή ψεκασμών με φυτοπροστατευτικά προϊόντα

Κάθε βαμβακοπαραγωγός είναι αποκλειστικά και μόνο υπεύθυνος και πρέπει να παρακολουθεί ανελλιπώς τις ανακοινώσεις των Δελτίων Γεωργικών Προειδοποιήσεων ταυτόχρονα με την κατάσταση του αγρού του, με σκοπό να υποβοηθείται στην λήψη των αποφάσεων επιλογής της συγκεκριμένης κάθε φορά φυτοπροστατευτικής επέμβασης σύμφωνα με τις συνθήκες της καλλιέργειάς του. Δηλαδή είναι υπεύθυνος να αποφασίσει για το είδος των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, τον τρόπο και το χρόνο χρησιμοποίησης αυτών, καθώς και τους λοιπούς καλλιεργητικούς χειρισμούς, που θεωρεί ότι θα συμβάλλουν αποτελεσματικά στις ποσοτικές και ποιοτικές αποδόσεις της καλλιέργειάς του.

Σε κάθε περίπτωση πρέπει να τηρεί αυστηρά τη νομοθεσία και τις οδηγίες χρήσης των παρασκευαστών οίκων για την αναλογία χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, την συνδυαστικότητα, τον κίνδυνο φυτοτοξικότητας, το διάστημα μεταξύ τελευταίας επέμβασης και συγκομιδής καθώς και για τα μέτρα προστασίας για την αποφυγή δηλητηρίασης. **Τα αγροχημικά πρέπει να χρησιμοποιούνται πάντοτε σύμφωνα με την ετικέτα και με αποκλειστική ευθύνη του καλλιεργητή.**

Η αλόγιστη χρήση των φυτοφαρμάκων βλάπτει την υγεία των καταναλωτών, επιβαρύνει το περιβάλλον και αυξάνει το κόστος παραγωγής.

5. Προστασία μελισσών και ενημέρωση κοινού

Να αποφεύγονται ψεκασμοί με μελισσοτοξικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα και όπου κρίνεται αναγκαίο η εφαρμογή των ψεκασμών να γίνεται την ώρα που δεν πετούν οι μέλισσες, κατά τις απογευματινές ώρες, κυρίως μετά τη δύση του ηλίου. Οι βαμβακοπαραγωγοί να προειδοποιούν τους μελισσοκόμους, ώστε να απομακρύνουν τα μελίσσια τους από την περιοχή του ψεκασμού και γενικότερα να λαμβάνουν όλα τα μέτρα ενημέρωσης το κοινού πριν την εφαρμογή του ψεκασμού σύμφωνα με την υπ' αριθμ. πρωτ. 5919/62354/13-5-2014 Εγκύκλιο του Υπ.Α.Α.Τ. (ΑΔΑ: ΒΙΦ2Β-ΡΟΖ) και το Νόμο 4036/2012 (ΦΕΚ 8 Α'). Για το σκοπό της προστασίας των μελισσών θα πρέπει απαραίτητως οι μελισσοκόμοι να αναγράφουν στις κυψέλες τον κωδικό τους, το τηλέφωνο και τη διεύθυνσή τους ώστε να είναι δυνατή η έγκαιρη ειδοποίησή τους.

Για περισσότερες πληροφορίες οι βαμβακοπαραγωγοί μπορούν να απευθύνονται στο Τμήμα Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Π.Ε. Μαγνησίας (τηλ. 2421352494, 2422091281), καθώς και στο Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου Μαγνησίας (τηλ. 2421066525).

Ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης

Δρ Νικόλαος Λιάνος
Γεωπόνος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

- ΠΡΟΣ:** 1. Περ/κό Κέντρο Προστασίας Φυτών
& Ποιοτ.Ελέγχου Βόλου
Τορούτζια - Νικολαΐδη, Πεδίο Άρεως
Τ.Κ. 38334 ΒΟΛΟΣ
2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ,
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
Τμήμα: Προστασίας Φυτών
Λ. Συγγρού 150
176 71 ΚΑΛΛΙΘΕΑ
3. ΓΓΑ Αλμυρού
4. ΓΓΑ Βελεστίνου

ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- ΔΗΜΟΣ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ
  - ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ
- (με την παράκληση να αναρτηθεί σε κεντρικά σημεία όλων Δ.Δ.)

ΓΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

- Καταστήματα Φυτοφαρμάκων Βελεστίνου και Αλμυρού**
- Μελισσοκομικός Συν/σμός Βόλου

ΚΟΙΝ:

- ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ
  - ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ Π.Ε..
- (με την παράκληση να δημοσιευθεί στα Μ.Μ.Ε.)